ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓު

[2022] SC 19

2021/SC-A/87

ޝަރީޢަތް ނިޔުނުގޮތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ހުޖައިމަތު ނައީމް

ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް

ފަނޑިޔާރު މަހާޒު އަލީ ޒާހިރު

ފަނޑިޔާރު ހުސްނުއް ސުޢޫދު

ފަނޑިޔާރު ޑރ. މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް

ނިޔުން ތާރީޚު

24 މާރޗް 2022

އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ

2019/HC-A/562

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ޤާނޫނީ ވަކީލު: ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ މާޖިދް
މުޙައްމަދު، ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ މުޙައްމަދު
ޝާހިދް ޢަބްދުﷲ

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް

ރުޤައިމަތު ނައީމް، ހ. ބޮނެޓީ، މާލެ

ޖިނާއީ - މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކްކުރުން - މަސްތުވާތަކެތީގެ ޖުމްލަ ބަރުދަން ބަލާނެގޮތް - ތަޙުލީލު ރިޕޯޓު - މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާއާ ގުޅުންހުރި ހެކި (Relevency of facts) - ހެކިބަސް ފުށުއެރުން - ދަށު ކޯޓުގައި ފާހަގަ ނުކުރާ ނުކުތާއެއް އިސްތިއުނާފީ މަރުޙަލާގައި ފާހަގަކުރުން - ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) - ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތިއާބެހޭ ޤާނޫނު) - ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެކިބަހާބެހޭ ޤާނޫނު)

ފިހުރިސްތު

ފަނޑިޔާރު މަޢާޒު ޢަލީ ޒާހިރުގެ ރައުޔު.......... 1

ތައާރުފު.......... 1

މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް.......... 2

ހައިކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ގޮތް.......... 4

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެ ނުކުތާތަކުގެ ރައްދު.......... 6

ގުޅުންހުރި ހެކި ބަލައިގަތުން.......... 7

އުސޫލު ތަޠުބީޤު ކުރުން.......... 9

ހެކިބަސް ފުށުއަރުން.......... 10

ދަށު ކޯޓުގައި ފާހަގަކުރެވިފައެއްތޯ؟.......... 12

ހެކިބަސްގައި ހުރި ފުށުއަރުން.......... 13

މަސްދަރުތަކުގެ ބަރުދަން ބަލާނެ ގޮތް.......... 14

ހެކިބަސްގައިވާ ފުށުއަރުމުގެ ނަތީޖާ.......... 16

މައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް.......... 18

ފަނޑިޔާރު ޙުސްނުއްސުޢޫދުގެ ރައުޔު.......... 18

ފަނޑިޔާރު ޑރ. މުޙައްމަދު އިބްރާހީމްގެ ރައުޔު.......... 18

ޙުކުމް.......... 18

بسم الله الرحمن الرحيم

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ހުޒައިމަތު ނަޢީމް

[2022] SC 19

[illegible]

[illegible]

ތަޢާރުފު

1. މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/562 ޤަޟިއްޔާ އާ ގުޅިގެން ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ނޫންކަމުގައި ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ބެލުނު މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުންނެވެ. މި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވަނީ ހ. ބޮޑުގޭ، ހުޒައިމަތު ނަޢީމް (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A069562) އަށެވެ.

2. މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް މައިގަނޑު ސުވާލަކީ މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[1] 141 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުން މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ބަލާނީ ކިހިނެއްތޯ މި ސުވާލެވެ. މި ސުވާލުގެ ޖަވާބު ދިނުމުގެ ކުރިން މި އިސްތިއުނާފު މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް ކުރުކޮށް ބަޔާން ކުރާނަމެވެ.

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011

މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް

3. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ނަޒީމުގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އުފުލާފައިވަނީ ކަނަބިސް ޙިޔާޒަތް ކުރުމުގެ ދައުވާއެވެ.[2] މި ދައުވާ އުފުލާފައިވަނީ 2016 އޮކްޓޫބަރު 10 ވަނަ ދުވަހު 22:46 ހާއިރުކަންހަރާއިރު ކަށިރީމަގުގައި މާރާމާރީއެއް ހިންގައިގެން އުޅޭ ޚަބަރު ފުލުހުންނަށް ލިބުމާ ގުޅިގެން ފުލުހުން އެ ސަރަހައްދަށް ދިޔައިރު ނަޒީމުގެ ނަމުގެ މަސްތުގެ ހަރަކާތްތަކުގައި ހުއްޓާ ފެނިގެން ނަޒީމުގެ ނަމުގެ ފުލުހުންގެ ބަލުގެ ދަރަން ގޮނޑުގަސް ނަޒީމުގެ ހަށިގަނޑު ބަލައި ފާސްކުރިއިރު، ނަޒީމު ލައިގެން ހުރި ޖަނބިޔާގެ ތެރެއިން މަސްތުވާތަކެތި ހުރި ޕެކެޓު ހުސްކުރި ދަޅެއް ފެނިފައިވާނެއެވެ.

4. މި ފެނުނު ދަޅުގައި ހުރި މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، އެ ދަޅުގައި ހުރި މަސްތުވާތަކެތީގައި ޖުމްލަ 17.2872 ގްރާމް ހުއްޓެވެ. މި މަސްތުވާތަކެތީގައި އެކްޓިވްގޮތަށްވަނީ 11.3454 ގްރާމް ޑައިއެސިޓައިލްމޯފިން އާއި 1.0554 ގްރާމް ކަނަބިނޯލްއެވެ.[3] ދައުލަތުން ނަޒީމުގެ މައްޗަށް އުފުލި ދައުވާ ފުރުމާ ކުރުމުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ މި ހާދިސާގައި ފެނުނު ދަޅުގައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޖުމްލަ ބަރުދަނެވެ.

5. ނަޒީމުގެ މައްޗަށް އުފުލުނު ދައުވާއަށް އޭނާ އިންކާރުކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އިންކާރު ކުރާ ސަބަބަކީ ތަފްސީލު ކުރަމުން އޭނާއަކީ މަސްތުވާތަކެތި ބޭނުންކުރާ މީހެއް ކަމަށާއި، އޭނާ އަތުން ފެނުނު ތަކެއްޗަކީ އޭނާ ބޭނުން ކުރަން ގެންގުޅުނު ތަކެތި ކަމަށާއި، ނަމަވެސް އެއީ މަސްތުވާތަކެތި ވިޔަފާރި ކުރުމަށްޓަކައި ގެންގުޅުން އެއްކޮށްކަމުގައި ނޫނީ ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ދަޢުވާ
[3] ރިޕޯޓު ނަންބަރު K(e)/DR/2016/2127 (12 އޮކްޓޫބަރު 2016) މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓު

ދައުވާއަށް އިންކާރު ކުރާކަމަށާއި، އަދި ފެނުނު ތަކެތީގެ ޖުމުލަ ބަރުދަނަށް ކަމުގައި ދައުލަތުން ބުނާ އަދަދަށް އޭނާ އިންކާރު ކުރާ ކަމުގައި ބުނެފައިވެއެވެ.[4]

6. ފެނުނު މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަނަށް ހުޖައިމަދު ނަޒީރު އިންކާރު ކުރުމާގުޅިގެން މި މައްސަލައިގައި ފެނުނު މަސްތުވާތަކެތި ތަޙްލީލު ކުރި ފުލުހުންގެ ފޮރެންސިކް ސައިންސް އިންސްޕެކްޓަރ މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފް ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރެއްވެ. މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފް ހެކިބަސް ދެމުން މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ތަޙްލީލީ ރިޕޯޓް ސާބިތު ކަމުގައްޔާއި، އެ ރިޕޯޓުގައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޖުމުލަ ބަރުދަނާއި، އެކްސިބިޓްތަކުގެ ބަރުދަނުގެ އަދަދުތަކާމެދު އޭނާއާ ދެ ފަރާތުން ކުރި ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބުދީ، ތަފްސީލުކޮށް ހެކިބަސް ދީފައިވެއެވެ.[5]

7. މި މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރު މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[6] 141 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ބަލާލީ އެ އަކުރުގައި "މީހެއްގެ އަތުގައި ހުރި ޖުމުލަ 1 ގައިވާ މަސްތުވާއެއްޗެއް ހުރި، އެހެން އެއްވެސް އެއްޗަކާ އެއްކޮށްފައި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މަސްތުވާއެއްޗެއްގެ ބަރުދަނަކީ، އެ ހުރިހާ އެއްޗެއްގެ ޖުމުލަ ބަރުދަނެވެ" ކަމަށް ފާހަގަ ކޮށް މި މައްސަލައިގައި ފެނިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަނަކީ، ޖުމުލަ ބަރުދަނަށް ކަމުގައި ބަލައި، މި މައްސަލައިގައި ހުޖައިމަދު ނަޒީރުގެ މައްޗަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އުފުލާފައިވާ ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ހުޖައިމަދު ނަޒީރު ޖަލަށްލުމަށާއި،

---

[4] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން 29 ޖެނުއަރީ 2017 ވަނަ ދުވަހު ހުޖައިމަދު ނަޒީރު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކުގެ މަޙްޟަރު ބަލާށެވެ (ޝަރީޢަތް ނިމުމުގެ ރިކޯޑުގެ 09 ވަނަ ސަފްހާ)

[5] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން 12 އޭޕްރީލް 2017 ވަނަ ދުވަހު މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ހެކިބަސްދެމުން ދެއްކި ވާހަކަތަކުގެ މަޙްޟަރު ބަލާށެވެ (ޝަރީޢަތް ނިމުމުގެ ރިކޯޑުގެ 21 ވަނަ ސަފްހާ)

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011

-/100,000ރ. (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކޮށް، އެ ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ޙުކުމް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 01 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީއަށް ދައްކާ ހަވާލުކުރުމަށް ހުޒައިމަތު ނަޒީރާގެ މައްޗަށް އަންގައި ޙުކުމްކޮށްފައިވެއެވެ.

ހައިކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ގޮތް

8. ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މި މައްސަލައިގައި ހުޒައިމަތު ނަޒީރާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ނޫންކަމުގައި ބުނެ މި މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި ހުޒައިމަތު ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރެއެވެ. މި އިސްތިއުނާފުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބަހުސްކުރެވިފައިވަނީ މި މައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަނަކީ މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓުގައިވާ "ޖުމްލަ ބަރުދަން" ކަން ނުވަތަ "އެކްޗުއަލް ބަރުދަން" ކަމުގެ މައްސަލައެވެ. މި ބަހުސްގައި ހައިކޯޓުން ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ މުހިންމު ކަންކަން ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

8.1- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، އެ ރިޕޯޓުގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ބަލާފައިވަނީ މަސްތުވާތަކެތި އަޅާފައިވާ ފިލްމު ހުސްކުރި ދަށުގެ ބަރުދަން ހިމަނައިގެންކަން ނުވަތަ ޖުމްލަ ބަރުދަނަށް އެއްވެސް އެއްކޮށް ބަރުދަންކޮށްފައިވާކަން.

8.2- ފުލުހުން މަސްތުވާތަކެތީގައި އުނިވެފައިވާ އިމްޕިއުރިޓީސްއެއް ނުވަތަ ކެމިކަލެއް ނުވަތަ އެހެން ކެމިކަލް މާއްދާއެއް ހިމެނޭކަން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަން.

8.3- މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން ސުވާލު ކުރުމަށްޓަކައި ހާޒިރު ކުރުވުން މުޙައްމަދު އިނާސް ޢަބްދުއްރަޙީމް މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓުގައި ނޯޓް ކަންކަން

ފާހަގަކޮށް ޝަރީޢަތުން ދިފާޢުގާ ހުށަހެޅި އާ ހުއްޖަތު ކަމުގައި ބަލައިގަންނަވާން ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތެވެ.

8.4- މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙުލީލު ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން ސުވާލު ކުރުމަށްޓަކައި ހާޟިރު ކުރުވުން މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފް ޝަރީޢަތުގައި ހުށަހަޅަން ދުވުން އާ ރިޕޯޓުގައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޢުދަދު ބަދަލުނަމަ އިމްޕޯޓުރިޕޯޓް ނުހިމަނާ ކިޔައިދީ ހުރި ބަދަލުތައް ސުވާލު ކުރުމުން އެއީ އެ ބަދަލުން ކަމުގައި ބުނެފައިވާކަން.

8.5- ތަހުލީލު ރިޕޯޓުގައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޢުދަދު ބަދަލުތަކުގެ ގޮތުގައި ޖަހާފައިވާ 17.2872 ގްރާމަޔާ ކަން ގޮތުން އަދި އަދަދުއްކަން އެކަށީގެންވާ ޝަރުޢީ ނަތީޖާ މިންވަރަށް ސާބިތު ނުވާކަން. އަދި އެކަށީގެންވާ ޝަރުޢީ ނަތީޖާ މިންވަރަށް އެ ރިޕޯޓުން މަސްތުވާތަކެތީގެ ޢުދަދު ބަދަލުތަކުގެ ކަމުގައި ފާހަގަވާނީ އެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ ޑައިއެސިޓައިލްމޯފިން ހެރޮއިން ބޭސްގެ ޢުދަދު ބަދަލުތަކުގެ 12.4008 ގްރާމު ކަން. އަދި މި މިންވަރު ހުއްޓުމުގެ ނަތީޖާގެ އަދަދު މި މައްސަލައިގައި ފާހަގަކުރެވުނު މި އަދަދުގެ މައްސަލަ ބެލެހެއްޓި އާންމު ކަނޑަދީ ބުރުޖު ކުރުމުގެ ޢަދަދާ ސާބިތުވާ މިންވަރަށް ދަށް ރިޕޯޓް ހުރި ހުރިހާ ފަރާތަކަށް ނުވާކަން.

9. މި ބަޔާނުގައި ފާހަގަކުރެވުނު ހުރިހާ ސަބަބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް މި މައްސަލާގައި ޝަރީޢަތުން ޖަޒާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ޙުކުމަށް ހުށަހެޅި ބަދަލުތަކުގެ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާއިން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލުކުރުމަށް ނިންމާފައިވާކަން ސާބިތުވާތީވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކާއި އެ ނުކުތާތަކުގެ ރައުޔު

10. މި މައްސަލަ ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއް ގޮތަށް ނޫންކަމުގައި ބުނެ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި ދިން ނުކުތާއެއް ފާހަގަ ކޮށްފައިވެއެވެ. އެ ނުކުތާތައް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

10.1- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، މި މައްސަލައިގައި ފުލުހުން މަސްތުވާތަކެތި ތަޙްލީލު ކުރި ފަރާތް ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހާޒިރުވެ ދީފައިވާ ހެކިބަހުގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައިނުވާ ކަންތައްތަކެއް ޝަރީޢަތުގައި ހާމަކުރުމަކީ އަދު ގެއްލެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެ ކަމުގައި ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[7] 03 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމުގައި ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

10.2- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން މުޙައްމަދު އިޔާސް ޢަބްދުއްރަޙީމް ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ހެކިބަހުގައި ފުރުޞަތުނުދެވުނުކަމާއި ހުރިކަމުގައި ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[8] 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ކަމުގައި ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

10.3- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ މި މައްސަލައިގައި ހައިކޯޓުން މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަދަލުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މަސްތުވާތަކެތާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 141 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާ ޚިލާފަށް ކަމުގައި ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

11. ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކުގެ ޖަވާބުގައި ހުޖައިމަތު ނަޒީމް ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، މި މައްސަލައިގައި މަސްތުވާތަކެތި ފުލުހުން ކަމަށް ޙާޝާ އިސްކާރު ނުކުތާ ކަމަށާއި، އޭނާ ނަމަވެސް، މަސްތުވާތަކެތި ހިފައިދީ ބަރުދަންކަމަށް ބާރަންކޮށްފައިވާ 17

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

ގްރާމްއަކީ އިމްޕީރިއަލްސިސްޓަމް ނުވަތަ އަސްލުން ޓްރޯޔު ބަރުދަނުކުރަން ބޭނުންކުރާ ނިޒާމާއި،

ސަބަބު، މި މައްސަލައިގައި ހެކިބާރުގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ކެމިކަލް ރިޕޯޓް ފާހަގަކޮށްފައި ވަނީ މީޓަރިކު

އިސްލާމް ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަސްތުވާތަކެތި ބަރުދަނުކުރަންޖެހޭ ގްރާމްގެ ބަދަލުގައި ފުރުން މެޓްރިކު

ބަރުދަން ގެނެސް ކުރި ސިސްޓަމަކާ ގުޅިގެން ދީ ގޮސްގަތުން ޖަވާބުދީފައިވާތީއެވެ.

ގުޅުންހުރި ހެކި ބަލައިގަތުން

12\. ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ފުރަތަމަ ސުވާލުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ މި މައްސަލައިގައި

ފުރުން މެޓްރިކު ބަރުދަން ކުރި ފަރާތް ކިލޯގްރާމް ގްރާމް ދިރާސާ ހެކިބާރުގައި

މެޓްރިކު ބަރުދަން ދިނުމުގެ ސިފަތަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަމެއް ސާބިތުކޮށްގައި ހާމަކުރަމުން ދަނީ

ހެކިތަކާ ކުރިމަތިލާ ނުބައިވާއިދާ ކުރިމަތިލާ ޖެހޭ ކަމަށް ޤަވާޢިދުގެ[9] 03 ވަނަ

މާއްދާގެ ހުކުމް ކުރިއަށެވެ.

13\. ދައުލަތުން މި ސުވާލުގައި ހަވާލާދީ ހުކުމްތަކުގެ ނިސްބަތުން އެއީ، "ޤާނޫނުގެ އިސްލާމް

ޤަވާޢިދުގެ މިނިވަންވުމާ، އަދި މެޓްރިކު ބަރުދަން ދިނުމުގެ ބަޔާންކުރާ ކަމަށް ކުރަމުން އެ ދިނުމުގެ

ވެއްޓެއް ފަރާތްތައް ހުކުމްގެ ތަރުތީބަށް ދަނީ ކިބައިން ހެކިތަކާއި ޤަބޫލްކުރެވޭ ކަމަކަށްވާއިރު،

ދިނުމުގައި ބަޔާންކުރުމަށް ނިސްބަތް ސާބިތުވުމުގައި އެ ފަރާތުން ބަޔާންކުރި ނަމަވެސް، އެ ކަމަކީ

އާ ޤާނޫނު ކުރުމުގައި ބަދަލުތަކެއް ޤަބޫލު ހިނގާ ޢަމަލެއް ނުކުރާނެއެވެ." މި ފަދައިންނެވެ.

ހުކުމުން މިފަދައިން ފާހަގަ ކުރުމަށް، ޤަވާޢިދުގެ 05 ވަނަ މާއްދާގައިވާ،

"ޝަރީޢަތުން ނުވަތަ ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ޙައްޤު ވަކިކޮށްލުމަށް ކުރުމުގައި ޤާނޫނު ކުރުމުގައި ބަލާނީ

ހަމަ އެ ލިޔުމުންނެވެ." މި ނަމްބަރު ޤާބިލް ދަށުންކަމާއި ހުކުމްތަކުގެ ބަޔާނާއި ދިނުމުގައިވާ

ނަތީޖާއަކީ، އެ ދިނުމުން ފެނިގެން ޢަމަލު ނަތީޖާ ކުރުމުގައި ބަދަލުތަކެއް ކުރަން ނިސްބަތްވުމަށްވާތީއެވެ.

---

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76

14. ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 03 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، އެ މާއްދާގައި އޮތީ،

"އެއްވެސް ޤަޟިއްޔާއެއް ނުވަތަ މައްސަލައެއްގައި ހެކިދެވޭނީ ނުވަތަ ދެއްކޭނީ އެކަމަކާ ގުޅުންހުރި ހަޤީޤަތްތަކާ ބެހޭގޮތުންނެވެ. އަސްލުގައި ބަލަމުންދާ ކަންތައްތަކެއް ނޫންނަމަވެސް، އެކަންތައްތައް ބަލަމުންދާ ކަމަކާ ގުޅިފައިވާތީ ބޭނުންކަމުން އެއީ އެ މުޢާމަލާތުގެ ތަރުތީބާ ބައެއް ކަމުގައި ބެހޭގޮތަށް ކަންތައްތަކަކަށް ވާނަމަ އެއީވެސް މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ކަންތައްތަކެވެ. ބަލަމުންދާ މައްސަލައިގެ ނުވަތަ އެއާ ގުޅުންހުރި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވާ ނުވަތަ ނަތީޖާ ކަމުގައިވާ ކޮންމެ ހަމަގައިވެސް އަސްލު މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ކަމެއް ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ." މި ފަދައިންނެވެ.

15. ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 03 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި މިވަނީ ގުޅުންހުރި ހެކި (Relevancy of facts) ދެނެގަންނާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކެވެ. މި ގޮތުން މި މާއްދާގައި ދެ އުސޫލެއް ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. ފުރަތަމަ އުސޫލަކީ މައްސަލައާ ނުވަތަ ވާޤިޢާއަކާ ސީދާ ގުޅުން ހުރި ހެއްކެއް ކަމުގައި ވާނަމަ އެއީ ގުޅުން ހުރި ހެއްކެއް ކަމުގައި ބަލަންވާނެކަން ބަޔާން ކުރާ އުސޫލެވެ. ދެވަނަ އުސޫލަކީ، މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާގެ ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި އެ ވާޤިޢާއެއް ސާބިތު ކުރުމަށް ހެކި ހުށަހަޅާފައިވާ ވާޤިޢާ އާއި އެ ހެއްކާ ސީދާ ގުޅުމެއް ނެތް ނަމަވެސް، އެ ހެކީގެ ސަބަބުން އެ ވާޤިޢާއާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ޝަރީޢަތަށް ފަސޭހަވެގެން ދިއުމުގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ އެ ހެކީގެ ސަބަބުން ހުށަހެޅިފައިވާ އެހެން ހެއްކަކަށް ދެވޭ ބުރަދަން ބޮޑު ވުމުގެ ސަބަބުން އެ ހެއްކަކީ ގުޅުން ހުރި ހެއްކެއް ކަމުގައި ކަނޑައެޅިދާނެ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ އުސޫލެވެ.

16. ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު އިތުރަށް ބަލާއިރު، އެ ޤާނޫނުގައި ޝަފަހީ ހެއްކާއި، ކިތާބީ ހެއްކާއި ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. މި ގޮތުން ކަމެއްގެ ހަޤީޤަތާ ގުޅޭގޮތުން ހިފެހެއްޓުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޢުލޫމާތު ދިނުން އެ މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅާ ނުވަތަ ހިފެހެއްޓުމުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ ބަޔާނަކީ ޝަފަހީ ހެކި ކަމުގައި އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. އަދި "ކަމެއްގެ ހަޤީޤަތާ ގުޅޭގޮތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޢުލޫމާތު ހުށަހަޅާ އެ

މަޖިލީސް ހުއްދަކުރާ ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަކުން ހޯދާ ކޮންމެ ލިޔުމަކީ، ޤާނޫނީ ހުރި ކަމުގައި އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

17. ޝަރީޢަތުން ނުވަތަ ޤާނޫނުން ވަކި ބާވަތެއްގެ ހުކުމެއް އަމުރެއް ޙާޞިލުކުރާ ޙާލަތުގައި، އެ ފަރާތުން ޙާޞިލު ހުކުމަށް ބާރު ދޭ، މަޢުލޫމާތު ގެއްލުވުމަށް ހުކުމެއް އެ އެކި ބަޔަކަށް އެ ހުކުމަށް ބަދަލަށް ދިނުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުރަހެއް އޮތް ކަމެއް ނޫނެވެ. މި ޢުދުލުން ބަލާއިރު، ހުކުމާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[10] 05 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުން ނުވަތަ ޤާނޫނުން ލިޔުމުގައި އަމުރުން ޙިޖުމުކުރާ ކަމުއްގައި ހުކުމެއް ކަމުގައި ބިނާކުރި ހަމަ އެ ލިޔުމުކުރި ބޭނު ބޭނުމަކީ، އެހެނިހެން ހިމަނުން އެ ލިޔުމަށް ބާރުދީ ދިނުން ޤާނޫނީ ގޮތުން މަނާވާކަން ދީން ކަމެއް ނޫނެވެ.

އުސޫލު ތަޠްބީޤު ކުރުން

18. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން މުޙައްމަދު އިނާސް ޢަބްދުއްލަޠީފު ކުރިމިނަލް ކޯޓަށް ތުހުމަތުކޮށްފައިވަނީ، އޭނާއަކީ މި މައްސަލައިގައި ފުރިހަމަ މަސްތުވާތަކެތި ބެލެހެއްޓުން، އެ ފުރިހަމަ މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުމުގެ ދަށުން ދޭން ގޮތަށް ކަމުގައި ވާތީއެވެ. މި ދަރުބާރު ފާސް ވަނީ ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދޭތެރޭ ހުރަހަކާ ފައެވެ.

19. ހާލަތުގައި ފުރިހަމަ މަސްތުވާތަކެތި ބަރީލީޗްޓަރު، މުޙައްމަދު އިނާސް ޢަބްދުއްލަޠީފު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ދިފާޢަށް މައްސަލައާ ގުޅޭން ހުރި ދިފާޢުކުރެވޭ. އެހެން އެ ދިފާޢުގައިވެސް ފުރިހަމަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަޔަކަށް ބާރުއެޅުމަކުން ނުވާތީއެވެ. އެއީ ކޯޓު ބާވަތެއްގެ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަޔާނާއި، އެއިގެ ބަދަލުން ފަރަ މުނިފޫ ބަޔަކަށް ބާރުއެޅުމަކުން ނުވާތީއެވެ. މި ދިފާޢަށް، ހުކުމާބެހޭ ޤާނޫނު ބުނާ "ކަމެއްގެ ޚިޔާލް ގެއްލުން" ބަހައްޓަ ކޯޓުވިދާ ލިޔުމުގައިވާ ތަފްޞީލު ހިމެނޭ ގޮތުގެ މަދަދާ އެއް ވާކަމާ ގުޅުންހުރި، ޤަބޫލު ކުރެވެއެވެ.

10 ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76

20. މުޙައްމަދު އިސްލާމް އަބްދުއްރަޙީމާ، މި ހާދިސާގައި ފެނުނު މަސްތުވާތަކެތި ތަޙްލީލު ކުރި ފަރާތެވެ. އަދި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދިފާޢުވާ ހުށަހެޅި ބަޔާނުގައި މަސްތުވާތަކެއްކަމަށް ރިޕޯޓުގައި ހުރި ކަންކަމުގެ އިތުރަށް މަސްތުވާތަކެއް ތަޙްލީލު ކުރުމުގެ ކުރިން އެ ތަކެއްޗާ ބަލާފައި ފޮތުގައި އަމަލުކުރާ ގޮތަށް، މަސްތުވާތަކެތީގެ ބައިތަކުން ބޭނުންކުރުމުގެ ރިޕޯޓް ތަފާސީލުކުރާ ގޮތުގެ ތަފްސީލު ވަރު މަސްތުވާތަކެއްކަމުގެ ގޮތުން ތަފާސީލު ކުރެވިފައިވާ ރިޕޯޓުގައި ނުހިމެނޭ، އެހެން ނަމަވެސް އެ ރިޕޯޓު ގެނެސްދީ ކަންކަމުގެ ގޮތުން އާންމު ކުރުވުން ސަލާމަތީ ކަމަށް ޖަވާބު ދީފައިވެއެވެ.[11] މިފަދައިން އާންމު ދީފައިވާ ހުކުމަކީ، ހުއްކާފައި ޤާނޫނުގެ 03 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އުސޫލުން މައްސަލައާ ގުޅޭ ހުރި ހުކުމެއް ކަމުގައިވާތީއި، އެއީ މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓް ބަލާ ދިގު ހުކުމެއް ކަމުގައިވާތީ، ޖުމުލަ ގޮތެއްގައި އެ ކަންކަމާ ދުރު އާންމު ދީފައިވާ ހުކުމް ބަދަލުގެންނަން ޖެހޭކަމުގައި ދެކެވެ. އަދި މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މަސްތުވާތަކެއްކަމުގެ ގޮތުން މުޙައްމަދު އިސްލާމް އަބްދުއްރަޙީމް ތަޙުޤީޤު ކުރިއަށްވާ ރިޕޯޓުގައި ނުހިމެނޭ ކަންކަމާބެހޭ ގޮތުން އާންމު ދީފައިވާ ހުކުމަކީ އެ ހުކުމްކަމުގައި ނުބެލެވޭ ކަމުގައި ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ހުކުމް ފޮނުއްވުން

21. އިސްތިއުނާފަށް ދޭދޭ ނުކުތާގައި ދަށުކޯޓުގެ ފާޅުގެދޮށް ފާހަގަކޮށްފައިވާތީ، ހައިކޯޓުން މައްސަލަތައް ބެލުމަށް ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[12] 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުން، ދަށު ކޯޓުގައި ހުކުމެއް ހިތަކަށް ދިޔަތަށް އަސާސީކަމުގައި ބަލައިގަންނަކަމުގައިވާތީ، މި މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު އިސްލާމް އަބްދުއްރަޙީމް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ދީފައިވާ ހުކުމުގައި ފޮނުއްވުމުގެ ހުކުމަކުގައި

[11] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި 12 އޮކްޓޯބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު މުޙައްމަދު އިސްލާމް އަބްދުއްރަޙީމް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ހުކުމްފޮނުއްވުމުގެ ދެއްކި ވާހަކަތަކުގެ މަޢުލޫމާތު ބައްޔާ (ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 16 ވަނަ ސަފްހާއިން 21 ވަނަ ސަފްހާގެ ނިޔަލަށް)

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

ގައިކޮޅެއް ފާހަގަ ކުރިނަމަވެސް، އެކަމަކީ ހުޖައިމަތު ނައިތޫގެ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގައި ވެސް ފާހަގަކޮށްފައިނުވާ އަދި ގައިކޮޅުގައި މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގައިވެސް ހުޖައިމަތު ނައިތޫ ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ ކަމެއް ނޫންކަމުގައެވެ.

22. އިތުރަށް މި ނުކުތާއާމެދު ވާހަކަ ދައްކަމުން ދައުލަތުން ފާހަގަ ކޮށްފައިވަނީ، މުޙައްމަދު އިނާސް ޢަބްދުއްލަތީފުގެ ހެކިބަހާމެދު ގައިކޮޅެއް ފާހަގަކުރާ ފުރުޞަތުދަކީ، "މިހާރު އިމްތިޔާޒުރިޒޯޓް އެއްކޮޅި ނުހިމަނާ އެހެން ނަމަވެސް މުޢާމަލާ ކުރިއިރު ޖުމްލަ ބޮޑުދަރަންނަކަމަށް މި އިންނަނީ 17 ޑޮލަރު ލިޔުއްވާފައި" މި ފަދައިން ދައުލަތުން ކުރި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި "ލައްބަ" ބުނެފައިވާ ބުނުން ކަމުގައެވެ. ނަމަވެސް، ހެކިވެރިޔާގެ ހެކިބަހުގެ ތަފުސީލުތަކަށް ބަލާލުމުން މިއީ ފާހަގަކޮށްދޭ ފުރުޞަތުގައި ނޫންކަން ސާފުކޮށް އެނގޭކަން ދައުލަތުން ބުނެއެވެ. އަދި ހެކިވެރިޔާއާ ސުވާލު ކުރުމުގެ ތެރޭގައި މިއީ ފުރުޞަތުދިނުމަށްކަމުގައި ފާހަގަކޮށް ހުޖައިމަތު ނައިތޫގެ ފަރާތުން ކުރިމިނަލް ކޮޅުގައި މި ނުކުތާ ފާހަގަކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ވެސް ދައުލަތުން ބުނެއެވެ.

23. މި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މައިގަނޑު ދެ ކަމެއް ސާފުވާންޖެހޭނެ ކަމުގައި ދެކެމެވެ. ފުރަތަމަ ކަމަކީ، މިއީ ހުޖައިމަތު ނައިތޫގެ ފަރާތުން ދަށު ކޯޓުގައި ފާހަގަ ކުރި ނުކުތާއެއްކަން ނުވަތަ ނޫންކަމެވެ. ދެވަނަ ކަމަކީ، ހެކިވެރިޔާގެ ހެކިބަހުގައި ފުރުއްދުމެއް ހުރިކަން ނުވަތަ ނޫންކަމެވެ. އަދި ފުރު އެއްދުމެއް ހުރިނަމަ، އެކަމުގެ ނަތީޖާއަކީ ކޮބައިކަމެވެ.

24. އަދި މި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގައި[13] މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަދަލުން ބުރުމާ ގުޅިގެން ބަޔާންވެފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމީ، މި ނުކުތާއާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ދައުލަތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ގޮތެއް ކަނޑައެޅިގެން ދާނެއެވެ.

13 ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011

ދަށު ކޯޓުގައި ފާހަގަކުރިކަމެއް؟

25. ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ[14] 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ހައިކޯޓުން މައްސަލަތައް ބަލާނީ ދަށު ކޯޓުގައި ހުށަހެޅި ހެކިތަކާއި ދިފާޢުތަކާއި އަސާސްތަކުގައި ބަލައިގެންކަމުގައި ބަޔާންވެފައިވެއެވެ. މި މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ހައިކޯޓުން މައްސަލަ ބެލުމުގައި ބަރޯސާވާންޖެހޭ ދެ ކަމަކަށެވެ. އެއީ ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ހެކިތަކާއި، ދިފާޢު ތަކަތަކެވެ.

26. ހެކިވެރިޔާގެ ހެކިބަހުގައިވާ ފުރުޞަތުދީފައިވޭ، ދަށުކޯޓުން ބަދަލުވެފައިވަނީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ހުޖައިމަތު ނައިމާގެ ފަރާތުން ފާހަގަ ކޮށްފައިނުވާ، އަދި ހައިކޯޓަށް ހުޖައިމަތު ނައިމާގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ފޯމުގައި ވެސް ހިމެނިފައި ނުވާކަމެއް ކަމުގައި ދައުލަތުން މި ބާރާ ބަޔާން ފުރުޞަތު އަންނަނީ، ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު[15]ގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަލާނުލާ "ދިފާޢު" ގެ ތަކެއްޗެވެ. އެހެން ގޮތަކަށް ބުނާނަމަ، މި ވާހަކަތަކަކީ ހުޖައިމަތު ނައިމާގެ ދިފާޢުގައި އޮތްގޮތް ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދެއްކި ވާހަކައެއް ނޫން ކަމުގައެވެ.

27. ކަނޑައެޅި ދައުލަތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ނޫންކަމަށް ބަލާއިރު، 12 އޮގަސްޓް 2017 ގައި މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ހެކިބަސް ދިން ފަހުން ބޭއްވުނު އަޑުއެހުން ތަކުގައި ވެސް ހުޖައިމަތު ނައިމާގެ ފަރާތުން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ބަދަލުން ކަމުގައި ބަލަނޑާއި މަސްއޫލިއްޔަތުގެ "ހެކިބަސް ބަދަލުން" ކަމުގައެއް، މަސްއޫލިއްޔަތު ހިފުމުގެ ތަފާސްގައި ފާހަގަ އެހެންނަމަ ބައިވެރި ނުވަތަ އިޤްރާރުވިކަން ހިމެނިފައިން ނުވާން ކަމުގައި އޭނާގެ ފަރާތުން ބޭނުންކުރާކަން ފާހަގަކުރެއެވެ.[16] އަދި ހުޖައިމަތު ނައިމާގެ ފަރާތުން ދިފާޢީ ވަކި ހުށަހެޅުމެއްގެ

---

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010

[15] އިބިދ.

[16] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ދުވަސްތައް 15 އޮގަސްޓު 2017 ވަނަ ދުވަހު އާއި 09 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ގައި ހުޖައިމަތު ނައިމް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކުގެ މަޒުމޫނު ބަލާށެވެ.

ގޮތުގައި، ނުވަތަ ދިފާޢުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކުގައި ޖުމްލަކޮށް ނަމަވެސް، މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފްގެ ހެކިބަހުގައި ފުށުއެރުންތައް ނުވަތަ ތަފާތެއް ހުރިކަމުގައި ބަޔާން ކޮށްފައި ނުވެއެވެ.

28. ހުޖައިމަތު ނަޢީމްގެ ވަކާލާތުން މި މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު ނުކުތާއަކީ ވެސް، މި މައްސަލައިގައި މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ބަލާފައިވަނީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަމުގައްޔާއި، ބަރުދަން ބެލުމުގައި މަސްތުވާތަކެތި ކިރުމުގެ ގަވާއިދާ އެއްނުވާގޮތަށް ބަޔާނެއް ހިފެހެއްޓުން ނުވާނެ ކަމުގައެވެ. ހުޖައިމަތު ނަޢީމްގެ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލު ކުރެއްވުން 01 ޖޫން 2021 ގައި ހައިކޯޓުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކުގައި، މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފް ކުރިމަތިލާ ކޯޓުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކުގައިވާ ފުށުއަރުން ގޮތަށް ކޮށްފައިވެއެވެ.

29. މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފްގެ ހެކިބަހަށް، ދަށު ކޯޓުގައި ނެގިފައިވާ ހެކިބަހެއް ކަމުގައިވެފައި، އަދި މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ބެލުމާބެހޭ ގޮތުން ހުޖައިމަތު ނަޢީމްގެ ވަކާލާތުން ހައިކޯޓުގައި ދެއްކި ވާހަކަތަކުގައި އެ ހެކިބަހުގައި ހުރި ފުށުއަރުންތަކެއް ކަމަށް ހުޖައިމަތު ނަޢީމަށް ބެލުވޭ ކަންތައްތަކެއް ފާހަގަ ކޮށްފައިވުމުން، އެއީ ހައިކޯޓުގެ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހައިކޯޓުން މުރާޖަޢާ ބެލުމުގެ އަސާސީން ބާރުން އެ ކޯޓުން ބަލައިގަން، ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވާ ނުކުތާ އެއްކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ހެކިބަހުގައި ހުރި ފުށުއަރުން

30. ހައިކޯޓުން މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަޠީފްގެ ހެކިބަހުން ފާހަގަ ކޮށްފައިވާ ތަފާތަކީ، ހެކިބަސް ދެމުން މި ޝަރީޢަތުގައި ފެނުނު މަސްތުވާތަކެތީގެ ޖުމްލަ ބަރުދަނަކީ، މަސްތުވާތަކެތީގައި ހިމެނޭ އިމްޕިއުރިޓީސްގެ ބަރުދަނާ އެކީގައި 17.28 ގްރާމު ކަމުގައި ބުނުމަށްފަހު، 'ޖުމްލަ ބަރުދަން' ކަމުގައިވާ 17.28 ގްރާމަކީ، އިމްޕިއުރިޓީސް ނުހިމަނައި މަސްތުވާތަކެތި ކިރިއިރު ހުރި ބަރުދަނޯ ދެއްކުމުން ސޮފްޓު ކުރުމުން 'ފައިބާ' އާ ބަލާ ބުނުމެވެ.

31. މުޙައްމަދު އިނާސް ޢަބްދުއްރަޝީދުގެ ހެކިބަސްގައި ޖުމުލަ ބަރުދަން ބެލުމުގައި، މަސްތުވާތަކެތި އަޅުވައިވާ ތަދު ނުހިމެނޭކަން ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި ޖުމުލަ ބަރުދަނުގައި މަސްތުވާތަކެއްޗާ އެއްވެފައިވާ އިތުރުއެއްޗެސް ހިމެނޭކަން ކަމުގައި ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި މި މަސްތުވާތަކެތީގައި އެކުލެވިގެންވާ ބަރުދަނަކީ، 11.3454 ގްރާމް ޑައިއެސެޓައިލްމޯފީން އާއި، 1.0554 ގްރާމް ކެނަބިނޯލް ކަމުގައި ބެލުމަށްފަހު، 'އެކުލެވިގެންވާ ބަރުދަނަކީ' ބަރުދަން ބެލުން މަސްތުވާތަކެތީގެ ސާމްޕަލްގައި ހިމެނޭ އިތުރުއެއްޗެހީގެ ނުލައި ހަމައެކަނި މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަންކުރުގައި ތަކެއްޗާކުރު ބެލުމަށްފަހެވެ.[17]

މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ބަލާނެ ގޮތް

32. ސުވާލަކީ، ޤާނޫނީ ގޮތުން މި ބަރުދަން ބަލާނީ ކިހިނެއްތޯ؟ މި ސުވާލުގައި ވިސްނައިލާ ކަނޑައަޅާ ޖަދުވަލު 01 ގައިވާ މަސްތުވާއެއްޗެއް ކަމުގައިވާތީ، މި ޢާލަތަށް ތަޢުރީފުވާނީ މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 141 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ބަލާނެ ގޮތެވެ.

33. މި މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބަލާއިރު، "މިޤާނޫނުގެ އަމަލުގައި ހުރި ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާއެއްޗެއް ހުރި، އެހެން އެއްޗެއް އެއްކޮށް އެއްކޮށްފައިވާ ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މަސްތުވާއެއްޗެއްގެ ބަރުދަނަކީ، އެ ހުރިހާ އެއްޗެއްގެ ޖުމުލަ ބަރުދަން" ކަމުގައި ބެލެވި ޤަބޫލުކުރެވޭ ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަން ސާބިތުކުރުމުގައި، އެގޮތުން ޖެހޭނީ؛

33.1- ފުރަތަމަ މަސްތުވާތަކެއްޗާއި ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާއެއްޗެއްކަން ނުވަތަ ޤާނޫނާއި،

[17] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން 12 އޮގަސްޓު 2017 ވަނަ ދުވަހު މުޙައްމަދު އިނާސް ޢަބްދުއްރަޝީދު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ހެކިބަސްދެއްވުމުގައި ދެއްވި ވާހަކަތަކުގެ މަޖިލިސްކުރު ބަޔާން (ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 17 ވަނަ ސަފްޙާ)

33.2- އެ ފެންވަރު އެކީގެ ބަދަލުދަނީ، އެހެން އެއްވެސް އެއްޗަކާ އެއްކޮށްފައި ހިފެހެއްޓެއްކަން
ނުވަތަ ނޫންކަމެވެ.

34. މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަން އެއްކޮށްފައިވާނީ ކޮން ބާވަތެއްކަން، ނުވަތަ ކޮންބާވަތެއްގެ ބަދަލުދީން ބޮޑުވުމުގައި ބެލިފައިވާ އަދުލުވެރި ގާނޫނީ ގޮތުގެ ކުރި ކަމެއް ނޫންކަން މި އަދުލުން ސާބިތުކުރެ އެނގެއެވެ. އަދި މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ދުވަހު ބަދަލުދަނީ، އެ މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަން ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ އެއްކޮށް އެއްކޮށްފައި ވިދަމަވެސް، މަސްއޫލިއްޔަތެއްކާއި، އެއާ އެއްކޮށްފައިހުރި ހިފާ އެއްކޮށްގެ ދުވަހު ބަދަލުދަން ކަމެވެ.

35. މުޢައްމަދު ހިސާބު ޢަބްދުއްރަޙީމްގެ ހިސާބުން މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ބަދަލުދަން ބޮޑުވުމުގައި ގާނޫނު ދޭހިވުކުރާ ކަމަކަށް ސާބިތުކަން ނުވަތަ ނޫންކަމަށް ބަލާއިރު، ހިސާބުން ދުވަސް ވަރަށް ސާބިތުކަން، މި ހިސާބުގައި ފެންވަރު މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ދުވަހު ބަދަލުދަނީ 17.28 ޑޮލަރު ކަމުގައި ދީ ފަރާތު ބެލެވިފައެވެ. އަދި އެއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ ދުވެގެ ބަދަލުން ނުހިމަނައި، ނަމަވެސް މަސްއޫލިއްޔަތެއްކާ އެއްކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބެލުމާ ބާވަތެއްގެ ނުވަތަ އިލްތިޒާމްތަކުގެ ސާބިތުކުރަ ހިމި ބަދަލުކަމުގައި ބެލެވިފައެވެ. މިގޮ އިޤުރާރު އިލްތިޒާމްތަކުގެ ނުލައި ފެންވަރު މަސްއޫލިއްޔަތުގައި އުފެދިގެންވާ ބަދަލުން ނުވަތަ ހުރިޔާ ބަދަލުދަނީ ކޯޓަށްކަން ތިން ވަރަށް އެއްގޮތަކަށް ބެލެވިފައިވާކަން ފަރަގު ކުރުވެއެވެ. އަދި އުފެދިގެންވާ ބަދަލުދަނީގައި ހިމެނޭ 11.3454 ޑޮލަރު ޔޫރޯއާއި ކޮލެޓެރަލް ސެކިއުރިޓީއާއި، 1.0554 ޑޮލަރު ކޮންޓިނެންޓަލް ކަމުގައި ކަމުގައެވެ، މި އުފެދިގެންވާ ބަދަލުދަނީގައި މަސްއޫލިއްޔަތުގެ އިތުރުން އެހެން އެއްކޮށްފައިވާ އެހެން އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ބަދަލުން ނުހިމެނޭ ކަމުގައި ބެލެވިފައެވެ.

36. މަދީގައި ބެލުމުން ފަރާތުން ތަފާސީލުކޮށް ބަދަލުން ބަލާފައިވާ ގޮތް ހިއާރިނުމުގެ ތަރުތީބުގައި ދުއްވައިން ހިމި ސިވިލްއެއްގެ 17.28 ޑޮލަރަކީ، އިލްތިޒާމްގެ ނުހިމަނައި މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ހިމި ބަދަލުދަނީކަމުގައި މުޢައްމަދު ހިސާބު ޢަބްދުއްރަޙީމް ބެލެވިފައިވާކަމެވެ.

ނަމަވެސް މިއީ ތަފުސީލީ ޖަވާބެއްގައި ބުނެފައިވާ ބުނުމެއް ނޫނެވެ. މިއީ ދައުލަތުން ކުރި ސުވާލެއްގެ ޖަވާބުގައި "އާނއެކޭ" ބުނެ ދީފައިވާ ޖަވާބެކެވެ. އަދި މި ސުވާލާ ވިދިގެން ކުރުވުނު ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ދެމުންވެސް، ޖުމުލަ ބަރުދަނާއި، އުކުޅުވިގެންވާ ބަރުދަން ބަޔާފައިވާ ގޮތް އެއްގޮތަކަށް ކިޔައިދީފައިވާކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

ޝަރީޢަތުގައިވާ ފުރުޞަތުގެ ނަތީޖާ

37. މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަތީފްގެ ޝަރީޢަތުގައިވާ ފުރުޞަތުގެ ނަތީޖާއަކީ، އެ ޝަރީޢަތަކީ ބަލަހައްޓާ ނުދީ އެއްބަސްވާ ކުރުން ހުއްދަތް؟ ނުވަތަ އެ ފުރުޞަތުގައި ޝަރީޢަތް އަސާސު ނުކުރާ ފުރުޞަތުގެ ހުއްދަތް؟ މި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ދިނުމަށް ޝަރީޢަތުގައިވާ ތަފްޞީލް ބަލައިގެންނެވެ.

38. މުޙައްމަދު އިނާސް އަބްދުއްލަތީފްގެ ޝަރީޢަތުގައިވާ ތަފާސީލް ބަލާއިރު، އެ ޝަރީޢަތުގައި މަސްއަލައިގެ ދެ ފަރާތުން ކުރި ސުވާލުތަކުގެ ޖަވާބުގައި، ތަފުސީލު ސުވާލުތަކެއް، ތަކުރާރުކުރުން، އެއްގޮތަށް އެއްގޮތަކަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލައިގެން ބެލުމުގައި އެ ތަކެތި އަމާޒުވާ ދިރާގެ ބަލައިގެން ހިމެނިފައި ނުވާނެކަމުގެ އާދައި، ޖުމުލަ ބަލައިގަތުމުގައި ތަފާސީލު ކުރެވުނު ތަކެތީގައި ހިމެނޭ އިސްފީއްދިޔާ ހިމެނޭނެކަމުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. މި ފަދައިން ޝަރީޢަތް އަދާކުރުމުގެ ތެރޭގައި ފެނުނު މަސްއޫލިއްޔަތުގެ 'ޖުމުލަ ބަލައިގަތް' ކަމުގައިވާ 17.28 ގްރާމަށް، އިސްފީއްދިޔާސް ނިމުމަކީ މަސްއޫލިއްޔަތު ކޮންމެއް ހުރި ބަލައިގަނެވޭ ދައުލަތުން ސުވާލު ކުރުމުން 'ޖަހާބަ' އާ ބުނެފައިވާ ބުނުމަކީ، ކުރިން އެ ދައްކާފައިވާ ވާހަކައެއް ނަގާފައި ބުނުމެއް ނޫނެވެ. އެހެން ހިސާބަށް ފެނުން ބުނެފައިވާ ބަހަކީ، ދެ ފަރާތުން ސަރީޙަކޮށް މަޖިލީހުގައި ހިސާބުކުރާ ސުވާލުތަކަށް އެއީ ތަފުސީލީ ހުރިހައިވާ ބުނުމެއް ނޫނެވެ. މި ފަދައިން މަސްއަލައިގެ ހަރުދުން ހިސާބުކުރާ ސުވާލުތަކަށް ދެ ފަހަރު ދެ ގަޑިއަކަށް ހިސާބުކުރާ ބުނަން ދެކޮށް ސަރަޙައްދު ތަފުސީލު ކުރިވިފައިވާނަމަ، އެ ތަފާސީލް ވެގެންދާނީ، ޝަރީޢަތް އަސާސު ކުރާ ތަފާސީލްކަމުގައެވެ. އަދި ޒާތުންގެ ބުނުމަކުން ސަބަބަކީ މަސްއޫލިއްޔަތު ތަރުތީބު ކުރުމުގައި، ތަރުތީބު ކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ

ސާމްޕަލްއެއްގައި އިމްޕިއުރިޓީސް ހުރުމާއި ނުހުރުމަކީ، އެ ސާމްޕަލްގެން ޓެސްޓުކުރި 01 ގްރާމް މަސްތުވާ އެއްޗެއް ފެންނަ ހާލަތުގައި އިތުރު ނަތީޖާއެއް ނުކުންނާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. އެހެނީ އެ ހާލަތުގައި އިމްޕިއުރިޓީސް ވަކިކުރުމެއްނެތި މުޅި ސާމްޕަލަކީ ޓެސްޓުކުރި 01 ގްރާމް މަސްތުވާތަކެތި ކަމަށް ޤާނޫނު އިފްތިރާޟް ކުރެއެވެ.

39. އަދި ފެނުނު މަސްތުވާތަކެއްޗާ އެއްކޮށްފައިވާ ބާވަތަކީ ނުވަތަ ބާވަތްތަކަކީ ކޮބައިކަން ތަޙުލީލު ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންވެފައި ނުވުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން އެ ރިޕޯޓުގައި ހުރި އުނިކަމެއްވެސް ނޫނެވެ. އަދި އެ ރިޕޯޓުގައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަނަކީ، ހަމައެކަނި 11.3454 ގްރާމް ޓެޓްރާހައިޑްރޯކެނަބިނޯލްއާއި، 1.0554 ގްރާމް ކެނަބިނޮއިޑްގެ ޖުމުލަ ކަމުގައިވާ 12.4008 ގްރާމްއެވެސް ނޫނެވެ. އެހެނީ، މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 141 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ސަރީޙަ އިބާރާތުން، ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާއެއްޗަކާ އެހެން ބާވަތެއް އެއްކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި، އެ މަސްތުވާތަކެތީގެ ބަރުދަނަކީ އެ ހުރިހާ އެއްޗެހީގެ ޖުމުލަ ބަރުދަނުކަމުގައި ބަލާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، މި ފެނުނު މަސްތުވާތަކެތީގެ ޖުމުލަ ބަރުދަނަކީ، 17.28 ގްރާމު ކަން އެ ރިޕޯޓުން ފެންނަން އޮތުމުންނާއި، އެ ޢަދަދު ގެނެވިފައިވާ ގޮތް ރިޕޯޓު ތަޙުލީލުކުރި ފަރާތުން އެއްގޮތަކަށް ސާފުކޮށް ބުނެދީފައި އޮތް ގޮތުން ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ފުދެއެވެ.

40. ކަންމިހެން އޮތުމާއެކު، މި މައްސަލައިގައި ފެނިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ޖުމުލަ ބަރުދަނަކީ މި ހާދިސާގައި ފެނުނު މަސްތުވާތަކެތީގައި ހިމެނޭ 11.3454 ގްރާމް ޓެޓްރާހައިޑްރޯކެނަބިނޯލްއާއި، 1.0554 ގްރާމް ކެނަބިނޮއިޑްގެ ޖުމުލަ ކަމުގައިވާ 12.4008 ގްރާމް ކަމުގައި ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 141 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންވެފައިވާ އުސޫލާ އެއްގޮތް ކަމުގައި އަހުރެން ނިންމަމެވެ.

މައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް

41. މަތީގައި ބަޔާންކުރި ކަންކަން އެ ގޮތުގެ މަތިން ހުރުމާއެކު، ހައިކޯޓުން މި މައްސަލައިގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ބާތިލް ކުރުމާއެކު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ

ފަނޑިޔާރު ޙުސްނުއްސުޢޫދުގެ ޚިޔާލު

42. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މަހާޒް ޢަލީ ޒާހިރުގެ ޚިޔާލާއި އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޑރ. މުޙައްމަދު އިބްރާހީމްގެ ޚިޔާލު

43. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މަހާޒް ޢަލީ ޒާހިރުގެ ޚިޔާލާއި އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވަމެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހު، އިސްވެ ބަޔާންކުރި ސަބަބުތަކާއި އެ ގޮތުގެ މަތިން ހުރުމާއެކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/562 ޤަޟިއްޔާގައި އެ ކޯޓުން ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތް ކަމުގައި ނުވާތީ، އެ ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާތިލްކުރުމާއެކު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 69/Cr-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި، މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު[18]ގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކެނބިސް ޓްރެފިކް ކުރުމުގެ ކުށުން ޒުހައިމަތު ނަޢީމް ކުށްވެރިވެއްޖެކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، އެ ކުށުގެ އުޤޫބާތުގެ ގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ޒުހައިމަތު ނަޢީމް އުމުރަށް ޖަލަށް ލުމާއި، -/100,000ރ. (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކޮށް، އެ ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ޙުކުމް

[18] މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011

ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 01 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީއަށް ދަޢުވާ ނަގާބްލުދުމަން ނުޖައިމަތު ސަރީވްގެ މައްޗަށް އަންގައި ބުނުމުކޮށްފައިވާ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމް ކޮށްފީމެވެ.

މި ފަސްޢަދަދު ބަޔަކު ހުކުމް ކުރީ:

ހުސައިން ޝަހީދު | މަހާޒް ޢަލީ ޒާހިރު | މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް

(ރިޔާސަތު)